

PATVIRTINTA

Šalčininkų r. Jašiūnų „Aušros“ gimnazijos

Direktorės 2020 m. spalio 1 d.

įsakymu Nr. V1 – 127

**ŠVIETIMO PAGALBOS TEIKIMO MOKINIUI MODELIO IR MOKINIŲ, TURINČIŲ
SPECIALIŲJŲ UGDYMO SI POREIKIŲ UGDYMO ORGANIZAVIMO**

ŠALČININKŲ R. JAŠIŪNŲ „AUŠROS“ GIMNAZIJOJE

TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Gimnazijos švietimo pagalbos teikimo mokiniui modelio ir mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių ugdymo organizavimo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) parengtas vadovaujantis:

1.1. Lietuvos Respublikos švietimo įstatymu (Žin., 1991, Nr. 23-593; 2011, Nr. 38-1804);

1.2. Lietuvos Respublikos vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros įstatymu (suvestinė redakcija nuo 2018-07-01);

1.3. Mokyklos vaiko gerovės komisijos sudarymo ir jos darbo organizavimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. balandžio 11 d. įsakymu Nr. V-579 (suvestinė redakcija nuo 2020-08-04);

1.4. Socialinės pedagoginės pagalbos teikimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2016 m. lapkričio 2 d. įsakymu Nr. V-950;

1.5. Psichologinės pagalbos švietimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2017 m. rugpjūčio 30 d. įsakymu Nr. V-663.

2. Šis Aprašas reglamentuoja gimnazijos darbuotojų – pagalbos mokiniui specialistų, visuomenės sveikatos priežiūros specialisto, klasės auklėtojų, mokytojų ir mokyklos vadovų veiklą, susijusią su mokinių socialinių, pedagoginių, psichologinių poreikių tenkinimu bei lygių galimybių sudarymu, leidžiančių didinti ugdymo(-si) veiksmingumą.

3. Aprašas nustato mokinių švietimo pagalbos organizavimą, formas ir rūšis, padedančias mokiniui įgyvendinti teisę į mokslą ir lygias galimybes.

4. Švietimo pagalbos tikslai:

4.1. padėti įgyvendinti mokinių teisę į mokslą ir lygias galimybes;

4.2. užtikrinti veiksmingą mokinių ugdymąsi gimnazijoje;

4.3. sudaryti prielaidas pozityviai socializacijai ir pilietinei brandai bei mokinių saugumui gimnazijoje.

5. Švietimo pagalbos uždaviniai:

5.1. užtikrinti mokinių saugumą gimnazijoje;

5.2. šalinti priežastis, dėl kurių mokiniai negali lankyti gimnazijos ar vengia tai daryti;

5.3. užtikrinti vaikų mokymąsi pagal privalomojo ugdymo programas iki 16 metų;

5.4. kartu su tėvais (globėjais/rūpintojais) padėti mokiniams pasirinkti ugdymo(-si) programą bei pasirengimo profesijai įstaigą pagal jų galias;

5.5. sudaryti sąlygas gabių mokinių ugdymui(-si);

5.6. padėti mokiniams adaptuotis gimnazijoje ar naujoje ugdymo programoje;

5.7. teikti reikalingą psichologinę, socialinę pedagoginę, logopedinę pagalbą.

6. Švietimo pagalbos teikimo principai:

6.1. lygios galimybės – kiekvienam mokiniui užtikrinamas pagalbos prieinamumas;

6.2. visuotinumumas – pagalba teikiama visiems mokyklos mokiniams, kuriems jos reikia;

6.3. kompleksiskumas – pagalba teikiama pagal poreikį kartu su kitomis švietimo sistemos pagalbos mokiniui teikimo formomis;

6.4. decentralizacija – šeimos, visuomenės bei kitų institucijų dalyvavimas;

6.5. individualumas – pagalba teikiama atsižvelgiant į kiekvieno mokinio problemas ir asmeninę situaciją;

6.6. veiksmingumas – remiamasi profesionalia vadyba, tinkamais ir laiku priimtais sprendimais.

II. ŠVIETIMO PAGALBOS GAVĖJAI, TEIKĖJAI, FORMOS IR RŪŠYS

7. Švietimo pagalbos gavėjai – gimnazijos mokiniai, mokytojai, mokinių tėvai.

8. Švietimo pagalbos teikėjai – klasių vadovai, mokytojai, psichologas, socialinis pedagogas, visuomenės sveikatos priežiūros specialistas, gimnazijos vadovas, administracijos atstovai.

9. Švietimo pagalbos formos:

9.1. individualus darbas su mokiniu:

9.1.1. turinčiu specialiųjų ugdymosi poreikių;

9.1.2. ugdomu namuose;

9.1.3. besimokančiu pagal pagrindinio, vidurinio ugdymo programą (jei kyla mokymosi sunkumų);

9.1.4. iškilus individualioms problemoms.

9.2. darbas su klase ar grupe:

9.2.1. ugdymo dalyvių tarpusavio santykių reguliavimas;

9.2.2. konsultacijos;

9.2.3 psichologiniai ar sociologiniai tyrimai;

9.2.4. profesinis bei karjeros planavimo informavimas;

9.2.5. sveikatinimo veiklos vykdymas.

9.3. darbas su mokinio šeima ar jo atstovais pagal įstatymą:

9.3.1. pagalba sprendžiant problemas, trukdančias mokinio ugdymo(-si) procesui;

9.3.2. pagalba pasirenkant būsimą profesiją;

9.3.3. tėvų (globėjų/rūpintojų) ir gimnazijos bendradarbiavimo stiprinimas.

9.4. darbas su gimnazijos bendruomene:

9.4.1. saugios aplinkos kūrimas ir palaikymas;

9.4.2. savivaldos aktyvinimas.

9.5. darbas su socialiniais partneriais (seniūnija, policija, Šalčininkų rajono PPT ir kt.) siekiant užtikrinti pagalbos veiksmingumą.

10. Švietimo pagalbos teikimo rūšys:

10.1. konsultavimas (mokinio, mokinių grupės, mokytojų, tėvų (globėjų/rūpintojų) siekiant padėti išsiaiškinti ir suprasti tai, kas vyksta jų gyvenimo ir mokymosi erdvėje, padedant mokytis, gerai elgtis, naujai pažinti save ar pasirinkti profesiją);

10.2. ugdymo diferencijavimas mokiniui ar mokinių grupei, siekiant sudaryti palankias sąlygas tiek gabių, tiek mokymosi problemų turinčių mokinių ugdymui;

10.3. socialinių ir gyvenimo įgūdžių formavimas – ugdomas gebėjimas priimti sprendimus ir spręsti problemas, kūrybiškai ir kritiškai mąstyti, bendrauti, pažinti save, elgtis visuomenėje priimtinais būdais, valdyti emocijas, ugdyti sveikos gyvensenos įgūdžius;

10.4. elgesio korekcija, socialiai priimtino elgesio formavimas;

10.5. nusikalstamumo, mokyklos nelankymo, alkoholio, tabako ir kitų psichiką veikiančių medžiagų vartojimo, savižudybių, ŽIV/AIDS, prievartos, smurto ir teisės pažeidimų, patyčių prevencija, sveikos elgesnos ir sveikos gyvensenos įgyvendinimo prevencija;

10.6. pagalbos komandos telkimas gimnazijoje (esant reikalui, pasitelkiant šeimą bei socialinius partnerius), siekiant sėkmingai spręsti mokinių problemas.

III. ŠVIETIMO PAGALBOS TEIKIMO ORGANIZAVIMAS

11. Klasių vadovai ir mokytojų dalykų mokytojai teikia pagalbą savo klasės mokiniams:

11.1. rūpinasi jų asmenybės ugdymu(-si) bei branda;

11.2. siekia pažinti auklėtinių, mokinių poreikius, polinkius, interesus, gabumus, diferenciuoja ir individualizuoja, personalizuoja ugdymo procesą ir ugdymo turinio pateikimą;

11.3. domisi ir rūpinasi mokinių sveikata, jų sauga, puoselėja sveiką gyvenseną;

11.4. suteikia mokiniui reikiamą pagalbą pastebėjus, kad jo atžvilgiu taikomas smurtas, prievarta, patyčios ar kitokio pobūdžio veiksmingumas;

11.5. bendradarbiauja su pagalbos mokiniui, visuomenės sveikatos priežiūros specialistais;

11.6. informuoja tėvus (globėjus/rūpintojus) apie iškytančias problemas;

11.7. padeda mokiniams spręsti psichologines, socialines, bendravimo, mokymosi ir kt. problemas;

11.8. renka ir pildo mokinių individualias mokinio elgesio taisyklių pažeidimo protokolus;

11.8. stebi, analizuoja tėvų bei socialinės aplinkos poveikį ugdymui(-si).

12. Pagalbos mokiniui specialistai (psichologas, socialinis pedagogas) teikia psichologinę, socialinę pedagoginę, logopedas teikia logopedinę pagalbą:

12.1. psichologinė pagalba – teikiama, kai mokinys į psichologą kreipiasi savarankiškai, prašo mokinio tėvai (globėjai/rūpintojai), mokytojai (gavę tėvų (globėjų/rūpintojų) sutikimą), prašo Vaiko teisių apsaugos tarnyba (jeigu tėvai nesirūpina vaiku). Teikiant psichologinę pagalbą vykdoma:

12.1.1. mokinio asmenybės ir ugdymosi problemų įvertinimas ir sprendimas, bendradarbiaujant su mokinio tėvais (globėjais/rūpintojais) ir mokytojais, juos konsultuojant;

12.1.2. gabių mokinių įvertinimas;

12.1.3. mokinių ir jų tėvų konsultavimas karjeros ugdymo klausimais.

12.2. socialinė pedagoginė pagalba, padedant mokiniui įgyvendinti jo teisę ir pareigą į mokslą, užtikrinti jo saugumą gimnazijoje – teikiama mokiniui, tėvams ar teisėtiems vaiko atstovams, mokytojams ir kitiems gimnazijoje dirbantiems specialistams:

12.2.1. problemų, susijusių su įvairiais mokiniams kylančiais sunkumais (pagrindinių vaikų poreikių tenkinimo, saugumo užtikrinimo) vertinimas ir sprendimas;

12.2.2 darbas su mokiniais, priklausomais nuo alkoholio, narkotinių medžiagų, patiriančiais seksualinį ar fizinį išnaudojimą;

12.2.3. pagalba tėvams ar teisėtiems mokinio atstovams ugdant savo vaiką (suprasti jo socialinius ir psichologinius poreikius, jų tenkinimo svarbą, geriau suprasti tėvų teises ir pareigas);

12.2.4. bendradarbiavimas su klasių vadovais, kitais pedagogais, specialistais, mokyklos administracija sprendžiant mokinių socialines-pedagogines problemas, ieškant efektyvių pagalbos būdų;

12.2.5. bendradarbiavimas su klasių vadovais rūpinantis mokinių socialinių įgūdžių ugdymu;

12.3. specialioji pedagoginė ir specialioji pagalba – teikiama, kai ją skiria mokyklos Vaiko gerovės komisija ar PPT, tėvų (globėjų/rūpintojų) sutikimu.

12.3.1. specialioji pedagoginė ir specialioji pagalba vykdoma, kai gimnazijos Vaiko gerovės komisijos paskirtos specialiosios pagalbos gavėjų sąrašą, komisijos pirmininko suderintą su PPT, patvirtina gimnazijos direktorius.

13. Socialinis pedagogas koordinuoja socialinę pedagoginę pagalbą gimnazijoje ir pats ją teikia, kai neužtenka klasės vadovo ar mokytojo kompetencijos.

14. Visuomenės sveikatos priežiūros specialistas atlieka savo pareigas bendradarbiaudamas su gimnazijos bendruomene, kitais sveikatos priežiūros, psichologinės bei socialinės pedagoginės pagalbos ir kitų suinteresuotų tarnybų specialistais:

14.1. teikia sveikatinimo veiklos metodines konsultacijas mokytojams, mokiniams, jų tėvams (globėjams/rūpintojams) bei kaupia metodinę ir informacinę medžiagą mokinių sveikatos išsaugojimo ir stiprinimo klausimais;

14.2. teikia informaciją sveikatos išsaugojimo bei stiprinimo klausimais ir organizuoja šios informacijos sklaidą (mokyklos stenduose, renginiuose, viktorinose ir pan.) gimnazijos bendruomenei;

14.3. inicijuoja ir dalyvauja gimnazijos sveikatinimo projektų (programų) rengime bei jų įgyvendinime;

14.4. teikia pagalbą mokiniams ugdant sveikos gyvensenos ir asmens higienos įgūdžius;

14.5. dalyvauja organizuojant mokinių maitinimo priežiūrą, skatinant sveiką mitybą bei sveikos mitybos įgūdžių formavimą;

14.6. dalyvauja gimnazijos darbo grupėse, sprendžiančiose mokinių psichologines, adaptacijos ir socialines problemas.

15. Gimnazijos Vaiko gerovės komisija:

15.1. organizuoja ir koordinuoja prevencinį darbą, švietimo pagalbos teikimą mokiniams, mokytojams, mokinių tėvams (globėjams), saugios ir palankios vaiko ugdymui aplinkos kūrimą;

15.2. organizuoja švietimo programų pritaikymą mokiniams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių, atlieka mokinio specialiųjų ugdymosi poreikių (išskyrus poreikius, atsirandančius dėl išskirtinių gabumų) pirminį įvertinimą ir atlieka kitas su vaiko gerove susijusias funkcijas.

16. Ugdymo karjerai koordinatorius (socialinis pedagogas):

16.1. teikia sistemingas, kokybiškas ir inovatyvias ugdymo karjerai konsultacijas mokiniams;

16.2. organizuoja integruotas dalyko ir ugdymo karjerai pamokas, klasės valandėles, netradicinio ugdymo dienas bei kitus renginius;

16.3. konsultuoja ugdymo karjerai klausimais mokytojus, mokinių tėvus (globėjus/rūpintojus).

IV. PAGALBOS TEIKIMO EILIŠKUMAS

17. Pagalba mokiniams teikiama nuosekliai, įtraukiant visą gimnazijos bendruomenę:

	Pagalbos gavėjas	Pagalbos teikėjas	Informavimas
I PAKOPA	MOKINYS	Mokytojas	Tėvai, klasių vadovai informuojami elektroninio dienyno skiltyje „Pastabos / pagyrimai“ ar / ir elektroniniu pranešimu dienyne.
II PAKOPA		Klasės vadovas	Tėvai informuojami elektroninio dienyno pranešimu, tėvams neprisijungus – telefonu, esant poreikiui kviečiami. Jei situacija nesikeičia, klasių vadovai užpildo mokinio pažeidimų/problemų gimnazijoje suvestinę (forma Nr. 1) ir perduoda ją pagalbos specialistui (socialinei pedagogei).
III PAKOPA		Pagalbos specialistai (psichologas, socialinis pedagogas, visuomenės sveikatos priežiūros specialistas)	Tėvai, klasių auklėtojai informuojami elektroninio dienyno pranešimu, esant būtinybei kviečiami atvykti į gimnaziją. Specialistai pildo

		pažeidimų/problemų suvestinę (forma Nr.2).
IV PAKOPA	Vaiko gerovės komisija	Pagalbos mokiniui specialistai kiekvieno trimestro paskutinę dieną mokytojų kambaryje pažymi mokinius, kurie bus svarstomi vaiko gerovės komisijos posėdyje[1]. Tėvai kviečiami į posėdį.
V PAKOPA	Mokyklos vadovybė/gimnazijos taryba	Vaiko gerovės komisijos pirmininkė teikia sąrašą mokinių, kurie turėtų būti svarstomi direkciniam/gimnazijos tarybos posėdyje. Tėvai kviečiami į posėdį.
VI PAKOPA	Kitos institucijos (Vaiko teisių apsaugos tarnyba, Šalčininkų r. psichologinė-pedagoginė tarnyba, Šalčininkų savivaldybė ir kitos.)	Tėvai ankstesniuose pokalbiuose informuojami apie galimą informacijos teikimą/perdavimą kitoms institucijoms.

[1] Į vaiko gerovės komisijos posėdį kviečiami mokiniai, kuriems 1, 2, 3 etape teikiama pagalba nebuvo veiksminga.

V. MOKINIŲ, TURINČIŲ SPECIALIŲJŲ UGDYMO SI POREIKIŲ, UGDYMO ORGANIZAVIMAS

18. Mokinių specialiųjų ugdymosi poreikių pirminį įvertinimą atlieka gimnazijos Vaiko gerovės komisija, mokinių specialiuosius ugdymosi poreikius (išskyrus atsirandančius dėl išskirtinių gabumų) pedagoginiu, psichologiniu, medicininiu ir socialiniu pedagoginiu aspektais įvertina Šalčininkų rajono pedagoginė psichologinė tarnyba.

19. Mokiniui specialusis ugdymasis ir švietimo pagalba skiriami vadovaujantis Mokinio specialiųjų ugdymosi poreikių (išskyrus atsirandančius dėl išskirtinių gabumų) pedagoginiu, psichologiniu, medicininiu ir socialiniu pedagoginiu aspektais, įvertinimo ir specialiojo ugdymosi skyrimo tvarkos aprašu.

Ugdymo organizavimas:

20. Mokinių ugdymas organizuojamas vadovaujantis ikimokyklinio, priešmokyklinio, pradinio ugdymo, pagrindinio ir vidurinio bendrosiomis programomis, bendraisiais ugdymo planais.
21. Atsižvelgiant į nustatytus mokinio specialiuosius ugdymosi poreikius, mokinio, tėvų pageidavimus ir vadovaujantis pedagoginės psichologinės tarnybos arba švietimo pagalbos tarnybos išvadomis ir rekomendacijomis skiriamas specialusis ugdymas ir švietimo pagalba:
22. Pritaikoma priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ar vidurinio ugdymo bendroji programa.²³. Mokinys ugdomas pagal pradinio, pagrindinio ar vidurinio ugdymo individualizuotą ar pritaikytą programą, kuri skirta sutrikusio intelekto mokiniams, mokiniams su klausos negalia.
24. Mokykloje susitariama dėl ugdymo/mokymo pritaikymo ir įforminimo.
25. Mokiniui, turinčiam specialiųjų ugdymosi poreikių, ir jo tėvams gali būti kompleksiskai teikiamos švietimo pagalba, socialinė parama, sveikatos priežiūros paslaugos švietimo ir mokslo ministro, socialinės apsaugos ir darbo ministro ir sveikatos ministro nustatyta tvarka.
26. Pritaikytas bendrojo ugdymo programos mokiniai gali baigti per ilgesnį negu nustatytas laiką, gali mokytis su pertraukomis.
27. Organizuojant mokinių ugdymą pamokoje, veiklose gali dalyvauti švietimo pagalbos specialistai.
28. Mokinių mokymosi pasiekimų patikrinimus pagal bendrojo ugdymo programas mokykla vykdo vadovaudamasi ugdymosi pasiekimų patikrinimų organizavimo ir vykdymo tvarkų aprašais.
29. Mokiniui, baigusiam bendrojo ugdymo programą, įgijusiam atitinkamą išsilavinimą, mokymosi pasiekimus įteisinantis dokumentas išduodamas vadovaujantis Pažymėjimų ir brandos atestatų išdavimo tvarkos aprašu. Mokiniui, neįgijusiam atitinkamo išsilavinimo, išduodamas mokymosi pasiekimų pažymėjimas.

VI.BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

30. Gimnazijos Vaiko gerovės komisija organizuoja ir koordinuoja švietimo pagalbos teikimą, saugios ir palankios mokinio ugdymui aplinkos kūrimą, švietimo programų pritaikymą mokiniams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių, atlieka mokinio specialiųjų ugdymosi poreikių (išskyrus poreikius, atsirandančius dėl išskirtinių gabumų) pirminį įvertinimą ir atlieka kitas su Vaiko gerove susijusias funkcijas.
 31. Gimnazija, atsižvelgdama į mokinių specialiuosius ugdymosi poreikius, užtikrina ugdymąsi pritaikytoje ugdymosi aplinkoje, reikiamos švietimo pagalbos teikimą, aprūpinimą specialiosiomis mokymo priemonėmis ir ugdymui skirtomis techninėmis pagalbos priemonėmis mokykloje.
-

ŠALČININKŲ R. JAŠIŪNŲ „AUŠROS“ GIMNAZIJOS
PAGALBOS MOKINIUI SUVESTINĖ

Mokinio vardas, pavardė _____

Klasė _____

Klasės vadovas _____

(vardas, pavardė)

Eil. nr.	Data	Problema	Klasės vadovo vykdyta veikla/ rezultatai
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			

--	--	--	--

2 priedas

ŠALČININKŲ R. JAŠIŪNŲ „AUŠROS“ GIMNAZIJOS

PAGALBOS MOKINIUI SUVESTINĖ

Mokinio vardas, pavardė _____

Klasė _____

Pagalbos mokiniui specialistas (socialinis pedagogas, psichologas)

(vardas, pavardė)

Eil. nr.	Data	Problema	Specialisto vykdyta veikla/ rezultatai
1.			
2.			

3.			
4.			
5.			